BALI, VYASA, HANUMANA, VIBHISHANA, KRIPA, and PARASURAMA. E. चिर for चिरम् long, and जीविन् living or lived; also चिरञ्जीविन्.

चिरञ्जीविन् mfn. (-वी-विनी-वि) Long-lived. m. (-वी) 1. A crow. 2. VISHNU. E. See the preceding.

चिरण्टी f. (-ण्टी) 1. A woman married or single, who continues to reside after maturity in her father's house. 2. A young woman. E. चिरम् long or late, and अट् to go, (from home,) affix अच् and deriv. irr.; also चिरिण्टी. चिरेण अटति पितृगृहात् भर्तृगेहम्।

चिरतिक्त m. (-क्तः) A kind of gentian, (Gentiana cherayta.) E. चिर long, and तिक्त bitter. चिरः तिक्तः रसो यस्य (चिराता) मूनिम्बे।

चिरत्न mfn. (-त्नः-त्नी-त्नं) Old, ancient, what has been or lasted long. E. चिर long, and त्न aff. चिरत्नने, पुराणे।

चिरदिवसं ind. For a long time. E. चिर. and दिवस a day.

चिरनिविष्ट mfn. (-ष्टः-ष्टा-ष्टं) Long rested, long abided. E. चिर, and निविष्ट rested.

चिरन्तन mfn. (-नः-नी-नं) Old, ancient, antiquated, long lasting. E. चिरम् long, and ट्युल् affix, with तुट् augment. चिरं भवार्थे ट्युल् तुट् च।

चिरम् ind. A long time. E. चिर् to injure, and क affix: वा रमुक्। this word, and others evidently derived from it, are now considered as particles, and have accordingly appropriate, though strained etymologies; the derivatives however corresponding with the inflections of the singular number of nouns masculine or neuter, it may have been originally an imperfect noun of the 1st declension, thus; nom. चिरः or चिरं acc. चिरं 1st abl. चिरेण dat. चिराय, 2nd abl. चिरात्, gen. चिरस्य, 3rd abl. चिरे; see these words severally.

चिरप्रवासिन् mfn. (-सी-सिनी-सि) Dwelling a long time abroad. E. चिर and प्रवासिन् who is away from home.

चिरमित्र n. (-त्रं) An old friend. E. चिर and मित्र a friend.

चिरमेहिन् m. (-ही) An ass. E. चिर a long time, and मिह् to sprinkle or urine, affix णिनि.

चिररम्भण m. (-णः) A kite. E. चि imitative cry, and रभि to commence, affix ल्युट्.

चिररात्र n. (-त्रं) A period of very many nights, a long time. E. चिर long, and रात्र a night.

चिररात्राय ind. A long time. E. चिररात्र as above, and अय् to go, affix अण्.

चिरलब्ध mfn. (-ब्धः-ब्धा-ब्धं) Obtained after a long time, (as a son in old age.) E. चिर, and लब्ध gained.

चिरबिल्व m. (-ल्वः) The name of a plant: see करञ्ज. E. चिर a long time, बिल to divide, and व affix; also चिरिबिल्व. चिरं बिलति बिलभेदने वा। करञ्जवृक्षे।

चिरसूता f. (-ता) A cow that has borne many calves. E. चिर for a long time, and सूता prolific; also चिरसूतिका.

चिरसेवक m. (-कः) An old servant. E. चिर, and सेवक who serves.

चिरस्थ mfn. (-स्थः-स्था-स्थं) Long continuing, enduring, lasting. E. चिर, and स्थ what is; also चिरस्थायिन्. चिरं तिष्ठति स्था-क।

चिरस्थायिन् mfn. (-यी-यिनी-यि) Of long continuance. E. चिर for चिर् and स्थायिन् what stays.

चिरस्थित mfn. (-तः-ता-तं) 1. Long enduring, lasting or remaining for a long time. 2. Left behind for a long time. E. चिर, and स्थित stayed.

चिरस्य ind. A long time. E. चिर a long time, अस् to be, affix ख्यत्: see चिरम्.

चिराटिका f. (-का) Hogweed, the white sort. E. चिरमटति अट-ण्वुल् कापि अत इत्वम्।

चिरातिक्त m. (-क्तः) A sort of gentian: see चिरतिक्त.

चिरात् m. (-रात्) A name of GARUDA. ind. A long time. E. चिर for a long time, and अद् who eats, from अद् with क्विप् affix or चिर and आजि aff. चिरमतति अत-क्विप्।

चिराय ind. A long time. E. चिर a long time and अय् to go, affix अच्.

चिरायुस् mfn. (-युः-युः-यु) Long-lived. m. (-युः) A deity, a divinity. E. चिर long, and आयुस् life. चिरमायुर्यस्य।

चिरारोध m. (-धः) Blockade. E. चिर and आरोध obstruction.

चिराश्रित mfn. (-तः-ता-तं) Long maintained or protected. E. चिर, and आश्रित supported.

चिरि r. 5th cl. (चिरिणोति) To hurt, to injure, to wound or kill. स्वा-प सक-सेट्।

चिरि m. (-रिः) A parrot. E. चि imitative cry, and रा to utter, affix रिक्; or चि-रा-रिक्। शुकखगे।

चिरिण्टी f. (-ण्टी) 1. A woman staying in her father's house. 2. A young woman. E. Irregularly derived from चिरि to hurt: see चिरण्टी.

चिरिबिल्व m. (-ल्वः) A tree: see चिरबिल्व E. चिरि a parrot, and बिल् to break, affix व.

चिरु n. (-रु) The shoulder joint. E. चिर् to hurt, affix उ; or चीयते-बा-हुक। बाहुसन्धौ.

चिरे ind. A long time: see चिरम्. चिरयति इ-विच्। दीर्घकाले।

चिरेण ind. A long time: see चिरम्. चिर-अव्य-श वा एनप्।

चिरोज्झित mfn. (-तः-ता-तं) Long since abandoned or left. E. चिर, and उज्झित abandoned.

चिर्भिटी f. (-टी) A kind of cucumber, (C. utilatissimus.) चिरेण भटति भट-अच्। गौ-ङीष्। कर्कट्याम्।

चिल r. 6th cl. (चिलति) To put on clothes. तु-प-अक सेट्।

चिलमीलिका f. (-का) 1. A necklace. 2. A firefly. 3. Lightning. E. चिर a long time, and र changed to ल, मील् to twinkle or glister, with ण्वुल् affix; and the fem. form. चिरं मिलति मीलति वा ण्वुल् रस्य लः।

चिलिचिम m. (-मः) 1. A kind of sprat, (Clupea cultrata.) 2. A kind of prawn, (according to some.) E. चिल् to sport or play, affix कि, चिलि and reiterated, चिलिचि sport, pastime, मा to mete, to find, क affix, finding sport in marshy places amongst reeds, &c.; this word has various forms, being read as above, and चिलिचीम, चिलिमीनक, चिलीचिम, चिलिचिम, चिलीम, &c. चिल-इन् चिलिं वासं चिनोति चि-मक् [चिलिगुड़गुड़िया] मत्स्यभेदे।

चिल्ल r. 1st cl. (चिल्लति) 1. To be loose, to be slack or flaccid. 2. To indicate one's meaning. 3. To act wantonly. भ्वा-प-अक-सेट्।

चिल्ल mfn. (-ल्लः-ल्ली-ल्लं) Blear-eyed. m. (-ल्लः) 1. The Bengal kite, (Falco cheela, Lath.) 2. A bleared or sore eye. f. (-ल्ली) 1. A potherb, said to be a small kind of Chenopodium: see वास्तुक. 2. A cricket. E. चिल्ल् to be flaccid or loose, affix अच्: see चुल्ल, or नि preposition, लच् in the second sense, and चिल् substituted for नि. or चिल्ल्-अच्। पक्षिभेदे। (चिल्) क्लिन्ने वि०।

चिल्लका f. (-का) A cricket: see चीलिका.

चिल्लभक्ष्या f. (-क्ष्या) A vegetable perfume: see वृद्दविलासिनी. E. चिल्ल a kite, and भक्ष्य eatable.

चिल्लाभ m. (-भः) A petty thief, a shoplifter, a pick-pocket, &c. E. चिल्ल kite, and आभ resembling, from भा to shine, with आङ् prefix and ड affix, pouncing on his prize like a kite on its prey.

चिवि m. (-विः) The chin. E. चीव् to take, कि affix, and the radical vowel shortened: see चिवु; or चीव्-इन् पृषो०। चिबुके।

चिविट m. (-टः) Flattened grain. A various reading of चिपिट, q. v.

चिवु m. (-वुः) The chin: see the next. चीव संवरणे उ-पृषो० ह्रस्वः।

चिवुक n. (-कं) The chin. E. चीव् to take or cover, कु affix, and कन् added; also चिवु.

चिह्न Sautra root. 10th cl. (चिह्नयति-ते) To mark, to spot, to stamp. E. चु-उभ-सक-सेट्। सौत्रोऽयं धातुः इति केचित्।

चिह्न n. (-ह्नं) 1. A mark of any kind, a spot, stain, sign, symbol, &c. 2. A banner, a standard. 3. A symptom. E. चह् to pound, affix नक, and the radical vowel changed to इ, or चिह्न to mark, क aff. or चिह्न-अच् चह-न उपधाया इत्वम् वा।

चिह्नकारिन् mfn. (-री-रिणी-रि) 1. Spotting, marking. 2. Hideous, frightful. 3. Striking, killing. E. चिह्न, and कारिन् who or what makes. चिह्नं करोति कृ-णिनि। चिह्नकर्त्तरि, घोरदर्शने च।

चिह्नधारिणी f. (-णी) A plant, (Echites frutescens.) E. चिह्न a mark, and धारिणी possessing.